

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ

СУША

chitanka.info

— Ох, суша, Манко, страшна суша, чедо... До ден-днешен не сме видели такава люта суша.

— Какво е то сушата, майко?

— Те това — гдето толкова дни не е капнало капка дъжд.

— Че защо ни е дъжд, майко? Да се разкаля всичко ли? Тъй не си ли е добре: все слънце, все ясно.

Майката се засмя, макар че беше много угрижена. Тя привлече Минко в скута си, прегърна го, прокара ръка върху изруселите му коси и заговори като на себе си:

— Ох, малък сити, на мама! Глупав си ми още, чедо, не разбираш, че за нас няма живот без дъжд. Нито за нас, нито за нивите и добитъка.

— Че те с дъжд ли се хранят ма?!

Майката пак се засмя:

— С дъжд, я! Дъждът храни и тях, и нас. Като няма дъжд — няма трева по полето, няма сено по ливадите — какво ще пасат, от какво ще живеят кравите? А като няма трева, няма мляко и теленцата ще са гладни, и прасетата също... А пък като няма дъжд по нивите, и пшеницата ще изсъхне... Тогава от какво ще правим брашно и хляб, кажи де?

— Затова ли татко казва, че животът ни е на облаците?

— Кога каза?

— Вчера. Чух го, като каза на чичо Андон. Гледаха към небето. „Изгоряхме! — каза татко. — Ако още до десет дни не дойдат облаци, живи ще изгорим.“

— Затова е било. За сушата е било... Хайде сега иди играй, пък добър е господ, няма да ни остави така...

От този ден Манко започна да гледа наоколо с други очи. Сега той знаеше вече какво е суша. В полето вече нямаше трева. Баща му го пращаше да води кравите по синорите между нивите. Там още се намираще по някой стрък трева, макар че и тя беше вече жълта, суха и корава. Вечер кравите се прибираха гладни. Мучаха по двора и нощем не преживяха.

Един ден дома му дойдоха хора от града и татко му продаде телето. Чужденците броиха парите и поведоха навън теленцето. Манко заплака. Заплака и майка му. Не даваха телето. Мъжко беше, вол щеше

да стане. Жал им беше за него, но бащата ги нахока да мълчат, макар че не смееше да ги погледне в очите.

След някой ден други хора отнесоха и прасенцата. И седемте. И Манковото — най-любимото му, — с черни и жълти петна по гърба и гърдите.

— И старата свиня ще заколя! — каза татко му сърдито. — Като няма царевица, защо ми е? С какво ще я храня през зимата?

Не само старите, а и децата говореха вече за сушата. По загорелите им от слънцето лица нямаше вече безгрижен смях. Не им се и играеше. А от някое време жените взеха да се събират покрай портите и плетищата и разказваха, че скоро ще излязат при големия бряст край село да се молят за дъжд.

Наистина, един неделен ден рано сутринта пред църквата се събраха много хора — цялото село. Там беше и свещеникът, облечен в „златните си дрехи“, както казваха бабичките. Повикаха в църквата Манко и няколко още деца. Свещеникът им каза да облекат едни дълги бели дрехи като ризи, чак до земята. Препасаха ги накръст през раменете с два черни пояса, свещеникът изнесе от олтара големи сребърни слънца с дълги дръжки, даде им ги и ги отведе въвн. Наредиха се на двора. Най-напред Манко и децата, вдигнали високо над главите си бляскавите слънца. Зад тях свещеникът, а зад него народът.

Тръгнаха всички към бряста. Свещеникът пееше молитви по целия път, догдето стигнат до бряста. Там имаше маса с бяла покривка и върху нея — съд с вода.

Почна молебствието. Свещеникът и псалтът пееха молитви. Подире целият народ коленичи, кръстеха се и горещо се молеха на дяда господата да прати дъжд. След молитвата свещеникът поръси със светена вода полето, нивите и хората.

В това време откъм съседното село се зададе файтон. Някой позна колата и завикаха:

— Агрономът! Агрономът Милтенов иде насам.

Наистина, той беше. Агрономът слезе, ръкува се със свещеника и другите селяни.

— Агрономче, за дъжд се молим! — извика дядо Иван Калинов. — Забрави ни господ... забрави... грешни сме нещо. Едно време какви дъждове валяха, какво плодородие имаше... А пък сега на, суша и суша.

— Прав си, дядо Иване — отвърна агрономът. — Вярвам ти, че някога е имало и повече дъжд, и по-голямо плодородие. А пък сега на — молите господата и пак няма. Грешни сте! Грешни, затова няма дъжд. И знаете ли кой ви е грехът?

— Е, че знам ли — греша човек!

— Сега ще видиш. Я ми кажи на твоето време по онзи гол рид над село какво имаше?

— Какво... гора, дъбова... трима души не можеха да обгърнат един дъб...

— Ами отсреща?

— И там беше гора. Чак до другото село се простираше, ама я изсякоха.

— Ето — това ви е големият грях, гдето сте изсекли гората. И вие, и другите села наоколо. Гората ви е докарвала дъжда. А сега, като няма гора, няма и дъжд! Разбрахте ли? Вместо молитви по-добре се запретнете и залесете голите баири и ще видите как ще се върнат пак и дъждът, и плодородието...

— Ти знаеш... ти си учен човек, агрономче, може така да е.

— Така е, дядо Иване. Хайде, сбогом ви. Бързам другаде по работа.

Хората се прибраха в село развеселени. Чакаха дъжд, но дъждът не вали нито до вечерта, нито на другия и по-другия ден.

Дойде жетва. И Манковите, и другите ниви бяха съвсем слаби. Баща му наточи косата и вместо със сърпове тази година косиха с коси дребната и рядка пшеница. След него вървяха майката и трите деца и събираха разпилените мършави класове.

След жетва прибраха окосеното и почнаха вършитба. Един ден, късно следобед, откъм балкана се показаха няколко бели облака. Подухна оттам и тих ветрец. Облаците взеха да растат.

— Татко, облаци! Облаци идат! — закрепяха децата радостно.

Бащата се спря, погледна нататък и поклати глава.

— Кой знае! Много пъти се лъгахме вече...

А облаците се вдигаха все по-нависоко. Показаха се и други — по-тъмни, по-черни. След малко закриха съвсем слънцето и планината. Чува се и глухи тътнежи.

Майка му и баща му се прекръстиха. Манко гледаше плахо облаците, които вече закриваха половината небе. Изведнъж сви

вихрушка, а след нея задуха силен вятър. Блесна светкавица, задими се и тополите от съседното село съвсем се изгубиха от очи.

— Прибирайте бързо всичко! — извика татко му. — Не е лъжа вече — дъжд иде.

Изведнъж облаци обгърнаха цялото небе. Притъмня и наоколо затупкаха редки едри капки. И догдето разберат що става — ливна пороен дъжд и гръмотевици разтресоха небе и земя.

Прибраха се в къщи и гледаха какво става навън. А дъждът все валеше и валеше. Той поутихна, но не престана през цялата нощ. Манко го чуваше през цялата нощ как шурти по покрива и стрехите.

Когато стана утринта, облаци бяха се изгубили и навън грееше пак слънце. Но тази утрин то беше весело, засмяно. Смееха се и слънчогледовите пити, високо вдигнали чела срещу него. Листата на дините бяха наперени над земята, от цветята пред къщата още капеха бистри капки.

И Манко разбра, че дъждът беше убил страшната суша и зарадвал и развеселил целия свят.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.